

Aslan AVŞARBEY
Mülkiye Başmüfettişi

Ağız ile Burun Arası

“-Kaymakam Bey bu yatırım memleketimiz için çok önemli. Bu fırsat her zaman elimize geçmez. Bakın, Sayın Bakanımız himmet gösteriyor. İstedüğimizden de çok ödenek aktaracak. Bu hizmeti yaparsanız sizin de adınız hayırla anılacak. Bu sayede insanımızın yıllardır çektiği sıkıntı ortadan kalkmış olacak. Halkımızın devletimize olan bağlılığı artacak. Faydaları saymakla bitmez bu işin. Sizden rica ediyorum. Gereksiz bürokratik prosedürlerle uğraşmayınız. Pratik olunuz biraz. İhale yapmanız gerekiyor belki ama o Kanunda sizlere işin aciliyeti gibi sebeplerle tanınan yetkiler de var. Onları kullanınız. Bakın, karşınızda oturan şu Beyefendi bölgede iyi bilinen, çalışkan bir müteahhittir. Bölgedeki önemli yatırımların inşaatlarını hep bu Beyefendi yapmıştır. Ayrıca, Sayın Bakanımız da kendisini çok sever. Durumu anladığınızı umuyorum” diye anlatıyordu kerameti kendinden menkul şahıs. Gayet rahat ve makul bir talep dile getiriyormuşçasına rahat bir

şekilde yanındaki Beyefendi’nin o işi nasıl memleket ve millet hayrına yapabileceğini sayıp döküyordu. Beyefendi ise, masum, gelinlik kız gibi kendi hakkında yapılan her övgüye “Estağfurullah!” diyerek başını hafif yana eğerek tepki gösteriyor, utançından kızarıyormuş hissi veriyordu.

Mülkî, ilçenin kaymakamı olarak söz konusu yatırımın önemini biliyor ve uzun zamandır bunun yapılması için elinden gelen gayreti gösteriyordu. Hatta Sayın Bakan’a konuyu defalarca anlatarak onayını ve desteğini alan da kendisi idi. Ancak, iş ciddiye binip yatırımın yapılacağı belli olunca Mülkî’nin ziyaretçileri birden bire artmıştı. Sayın Bakanı Sevenler Cemiyeti mensupları birer ikişer akın etmeye başlamıştı. Bu ziyaretçiler, genellikle işi yapmaya talip olan bir müteahhit ile ona gönüllü danışmanlık yapan siyasi bir kişilik şeklinde oluyordu. Mülkî, kaymakam olarak kendi gayretlerinin bir çırpıda unutulup yerinden kalkan herkesin, sağda solda, o yatırımı oraya getirmek için ne kadar çaba sarf ettiğini anlatmasını artık

kanıksamış, onlara bıyık altından güler olmuştu. Bu mesleğin cilvesi de bu idi. İyi bir iş yapılıncaya ona en çok emek verenler hep en son anılıyor, birileri hemen başarıyı sahipleniyorlardı. Ancak, işin doğrudan birilerine verilmesini ima edenlere tahammül edemiyordu. Hak, hukuk, mevzuat onlara göre gereksiz prosedür veya bürokrasi idi. Tamam, işlerin ihale edilmesi vesaire uzun zaman alıyordu, ama bunun çözümü kanunu kafasına göre uygulamak ve hiç uygulamamak değildi. Hele bunu gayet pişkince ve hakkıymışçasına söyleyenleri gördü mü zıvanadan çıkıyordu. Nezaketi elden bırakmadan onları yolcu etmeye çalışıyordu her seferinde. Zira onlara nasıl davrandığı anında Sayın Bakan’a iletiliyor, bu da bir sonraki çalışacağı ilçenin belirlenmesinde önemli bir etken oluyordu. Bunu tecrübelerle öğrenmişti.

Mülkî, bu sefer de, kendini kontrol etmeye çalışarak, elinden bir kaza çıkmadan ziyaretçilerini yolcu etmenin çaresini arıyordu. Söze gayet sakin başladı.

“-Durun size bir hikâye anlatayım. Bana da bir hâkim arkadaşım anlatmıştı. Ama yanlış anlamayın, Kaymakam bizi hikâyelerle oyalıyor demeyin. İyi dinleyin. Hikâye inşaat işi ile ilgili olduğu için ilginizi çekecektir. Olay Kayseri’nin Pınarbaşı ilçesine bağlı bir köyde yaşanmış. Bölgede evler genel olarak kesme taştan yapılır. Bu taşlar Nevşehir veya Ahlat taşı diye bilinen taş türüne benzeyen, Koççağız, Bahçecik gibi köylerden çıkarılan, işlemesi nispeten kolay ve dayanıklı taşlardır.

İşte, Pınarbaşı’nın köylerinde eskiden bu taşları işleyen çok sayıda taş duvar ustaları vardı. Bu kişiler herhangi bir teknik eğitim almamalarına rağmen usta-çırak ilişkisi ile taş ustalığını öğrenirler ve çok güzel duvarlar, evler yaparlardı. Bazı köylerdeki ustaların ünü diğerlerinden daha yaygındı. Ev yaptırmak isteyen kişiler, bu duvar ustalarını bulurlar ve bazen yevmiye, bazen de evin bitirilmesi karşılığında anlaşılır ve işe başlatırlardı. Geleneksel olarak bu duvar ustalarının yiyecek-içecek işleri, kalacak yerlerin temini ev sahibine aitti. Yemek hazırlama, ustaları besleme işi de evin hanımına düşerdi.

Hikâye şöyle: Yine o köylerden birinde ev yaptırmak isteyen biri, bir

duvar ustası ile anlaşmış ve işe başlamışlar. Her gün sabahın erken saatinden akşamın geç saatine kadar bedenen çalışan usta ve ameleler her yemek vakti geldiğinde hak edilmiş yemeği iştahla yerlermiş.

Yine bir gün, sabahtan beri aralıksız çalışan ustanın, öğle vaktine doğru artık dermanı kesilmiş. Öğle yemeğini dört gözle bekler olmuş. Biraz sonra evin hanımı duvar ustasını ve diğer çalışanları yemeğe davet etmiş. Herkes hem aç hem yorgun olduğu için iştahla oturmuşlar yere kurulan sofraya. Ancak, o gün, yemeğin yapımında kullanılan yağdan mıdır, başka bir sebepten midir bilinmez, yemekten ağır bir koku gelmekteymiş. Bu tür yemeğe alışık olmayan duvar ustası bir yandan aç olmanın, öte yandan da yemeği yememenin verdiği can sıkıntısı ile salataya saldırmış. Ustanın yemeğe uzanmadığını gören evin hanımı da, güya ustaya iyilik etmek adına,

“-Usta ye gadanı alayım! Senin işin zor, çok yoruluyorsun; sadece salatadan değil şu yemekten de ye!” demiş.

Ustanın zaten canı burnunda, cevap vermiş hanıma:

“-Yiyecektim teyze, aslında çok da acıktım. Ama ağızım ile burnum bir-

birine o kadar yakın olmasaydı çok daha rahat yiyecektim.”

Mülkî, hikâyeyi bitirip masasındaki soğumaya yüz tutmuş çayından bir yudum aldıktan sonra ziyaretçilerin yüzündeki ifadeleri incelemeye başladı. Bir şaşkınlık, bir ne demek istendiğini anlayamamışlık vardı yüzlerinde. Müteahhit Beyefendi bu sefer boynunu diğer tarafa büküp beklerken Referans Beyefendi biraz mahcup, sordu:

“-Güzel cevap vermiş usta, Allah için. Yalnız şimdi bize bunu neden anlattığınızı tam çıkaramadık Kaymakam Bey?”

Mülkî bir yudum daha aldı artık buz gibi olduğu belli olan çaydan ve nezaketle cevapladı:

“-Beyefendi, hikâyedeki gibi, tek-lifinizden pis kokular geliyor. Yine hikâyedeki ağızla burun gibi, vicdanım, adalet duygum ve kendime saygım bu kadar birbirine yakın olmasaydı, şu Beyefendi o işi pekâlâ alabilirdi. Şimdi ancak müsaade alabilirsiniz. Buyurun. Bilvesile Sayın Bakan’a da saygılarımı iletiniz.”

Sonra zile bastı, odacığı çağırdı.

“-Bana bir bardak sıcak çay getirir misin? Şöyle, güzel, tomurcuk kokulu olsun.”

